

VOORLOPIGE HECHTENIS

Docent Walter Römelingh
Datum Vrijdag 24 september 2021
Plaats Hotel Casa Amsterdam
Uren 2 uren (= 2 punten) PO juridisch

Cursus voor advocaten over de voorlopige hechtenis. Aandacht voor de uitspraak van het EHRM in de zaak van Maassen versus Nederland, waarbij het EHRM unaniem van mening was dat het EVRM was geschonden.

VOORLOPIGE HECHTENIS

Tekenen bij aankomst

Tekenen bij vertrek

Graag mobiele telefoon(s) stil

Bier en wijn

Happen

VOORLOPIGE HECHTENIS

www.romelingh.com

College Cursus

| Aanmelden

| Annuleren

| Cursusaanbod

| Cursusmateriaal

www.romelingh.com/sheets/sheets-0265.pdf

VOORLOPIGE HECHTENIS

Onder voorlopige hechtenis wordt verstaan vrijheidsbeneming ingevolge bevel bewaring, gevangenhouding of gevangenneming (artikel 133 Sv)

Voorlopige hechtenis

Inverzekeringstelling

Ophouden voor onderzoek

Preventieve hechtenis (zijn 1 en 2 samen)

Voorarrest (zijn 1, 2 en 3 samen)

REGEL LUIDT: VRIJ, TENZIJ

[ECLI:NL:GHSHE:2021:910](#)

Strafpleitster Corina Herrings
Rijen tussen Breda en Tilburg

Nachtelijke uren nabij station
Telefoon met geweld wegnemen
Telefoon lenen om vriend te bellen

Rechter-commissaris en raadkamer
Hoger beroep raadkamer

REGEL LUIDT: VRIJ, TENZIJ

Vrijheidsbeneming is zodanig diep in leven van burger ingrijpende maatregel dat daarmee uiterst terughoudend moet worden omgegaan

Verdachte moet in vrijheid berechting kunnen afwachten, tenzij er dringende redenen zijn om af te wijken van regel "vrij, tenzij"

Van rechter mag worden verwacht dat die uitzondering op regel motiveert en toelicht

REGEL LUIDT: VRIJ, TENZIJ

Verplichting motivering en toelichting staat in nationale wet en wordt uitdrukkelijk onderschreven in drie uitspraken van 9 februari 2021

Maassen v Nederland

Hasselbaink v Nederland

Zohlandt v Nederland

Vermeld moet worden waarom verdachte in voorliggende zaak niet in aanmerking komt voor recht zijn berechting in vrijheid af te wachten

REGEL LUIDT: VRIJ, TENZIJ

Verwijzing naar algemeenheden of algemene formules volstaat niet

Aan hand van concrete feiten en omstandigheden moet worden aangegeven waarom in concrete geval voorlopige hechtenis noodzakelijk is

Hof leidt uit rechtspraak EHRM af dat rechter ambtshalve moet nagaan of zogeheten anticipatiegebod in artikel 67a lid 3 Sv van toepassing is

REGEL LUIDT: VRIJ, TENZIJ

Rechter moet ook ambtshalve nagaan of schorsing mogelijk is en doelen voorlopige hechtenis op minder ingrijpende wijze kunnen worden bereikt

Hof leidt tot slot uit rechtspraak EHRM af dat verzoeken voorlopige hechtenis spoedig moeten worden behandeld voor "effective remedy"

Voor hof betekent dit dat beroepszaken binnen maand behandeld moeten worden en rechtbanken dossiers tijdig dienen in te sturen

REGEL LUIDT: VRIJ, TENZIJ

In deze zaak stelt hof vast dat er ernstige bezwaren zijn gezien verklaring aangeefster, op hulpgroep afgekomen portier en verklaring verdachte

Hof meent dat er sprake is van herhalingsgevaar, daar verdachte meermaals met politie en justitie in aanraking is gekomen voor diefstal

Verdachte is ook in Nederland en buiten Nederland meermaals voor diefstal veroordeeld

REGEL LUIDT: VRIJ, TENZIJ

Volgens rapport reclassering is kans op herhaling groot, spelen er mogelijk psychiatrische problemen en is onlangs toezicht voortijdig beëindigd

Hof stelt vast dat verdachte ten tijde verweten gedraging in twee proeftijden liep

Er zijn geen feiten of omstandigheden gesteld of gebleken die vrees voor herhaling wegnemen

REGEL LUIDT: VRIJ, TENZIJ

Hof stelt vast dat artikel 67a lid 3 Sv thans nog niet aan orde is gezien ernst verweten gedraging

Wijst beroep af

Bevestigt beschikking waarvan beroep

Waarvan motivering niet aan eisen voldoet

Pfeil, Mols en Van de Schepop (alsmede Mobach)

REGEL LUIDT: VRIJ, TENZIJ

Regel luidt: vrij, tenzij

Maassen v Nederland (2021)

Buzadji v Moldavië (2016)

Geisterfer v Nederland (2014)

Hasselbaink v Nederland (2021)

Ditjes, datjes en centjes

MAASSEN V NEDERLAND

EHRM 09/02/2021 nr 10982/15

Maassen v Nederland

Alberto Stegeman

Undercover in Nederland

Onderzoek naar misstanden prostitutie

Zin in tienerlichaampje?

Uurtje mc 150 en zc 350

Ik ben vandaag 18 jaar!

MAASSEN V NEDERLAND

Eerste ontmoeting op Hilversum Media Park

Tweede ontmoeting op Hilversum Centraal

Derde ontmoeting met rechercheur

Cardates, dagcamping en hotel

Drugsgebruik en -schuld

15 jaar jong

Bevindingen beelden [tv programma]

Whatsappgesprekken

Tapgesprekken

MAASSEN V NEDERLAND

Aanhouding verdachte en medeverdachte

ECLI:NL:RBMNE:2015:9620 = Maassen

ECLI:NL:RBMNE:2015:9621 = ander

Mensenhandel door beheren advertenties, onderhouden contacten, maken prijsafspraken en bewaren verdiende geld

Rechter-commissaris

Raadkammers en beroep raadkamer

Pro-forma en inhoudelijke behandeling

MAASSEN V NEDERLAND

12-jaar feit en geschokte rechtsorde

Onderzoeksgrond

Recidivegrond

Na onderzoek is gebleken dat verdenking en gronden die tot bewaring hebben geleid nog bestaan

Voorgaande blijkt uit in bevel bewaring vermelde gedragingen, feiten en omstandigheden

Geen schorsing, daar strafvorderlijk belang zwaarder weegt dan persoonlijk belang

MAASSEN V NEDERLAND

Verzoek bij EHRM wordt ingediend na hoger beroep raadkamer en voor einduitspraak

14/01/2015 hoger beroep raadkamer

24/02/2015 dagtekening verzoek

15/09/2015 einduitspraak

Tegen hoger beroep raadkamer staat voor verdediging geen cassatie open

MAASSEN V NEDERLAND

Justus Reisinger te Utrecht
Van Boom Advocaten

Beëdigd op 31 januari 2014

R.A.A. Böcker en B. Koopman te Den Haag
Rechter en Ministerie van Buitenlandse Zaken

Schending artikel 5 lid 1 en 3 EVRM

MAASSEN V NEDERLAND

Artikel 5 - Recht op vrijheid en veiligheid

- 1 Niemand mag zijn vrijheid worden ontnomen, behalve in navolgende gevallen
- 2 Bij arrestatie op hoogte brengen verdenking
- 3 Onverwijld voor rechter, berechting binnen redelijke termijn of invrijheidstelling
- 4 Spoedige voorziening in andere gevallen
- 5 Recht op schadevergoeding

MAASSEN V NEDERLAND

Verzoeker klaagt op voet van artikel 5 lid 1 en 3, maar EHRM meent dat klacht uitsluitend op voet van artikel 5 lid 3 moet worden beoordeeld

EHRM verwijst daarvoor naar redenering die wordt gegeven in § 61 in EHRM 05/07/2016 nr 23755/07 Buzadji v Moldavië

Lid 1 ziet op "gevallen"

Lid 3 ziet op "vereisten"

MAASSEN V NEDERLAND

Standpunt Maassen

Voorlopige hechtenis had 1) geen goede grond en was 2) ontoereikend gemotiveerd

Er was geen grond voor herhalingsgevaar

Weliswaar ruim vijf jaar eerder veroordeeld voor diefstal fiets, maar geen eerdere veroordeling voor mensenhandel of zedendelict

MAASSEN V NEDERLAND

Er was geen grond voor geschokte rechtsorde

Aandacht in media werd overdreven:

- twee fragmenten tijdens Undercover in Nederland, waarbij slachtoffer niet te zien was
- bericht op Dichtbij.nl en PowNed.nl alsmede in IJmuider Courant, maar na veroordeling

Berichten bovendien meer gericht op medeverdachte dan op verdachte

MAASSEN V NEDERLAND

Enkele omstandigheid dat wettelijk strafmaximum vijftien jaar bedraagt is ontoereikend

Motivering voorlopige hechtenis vereist concrete feiten en omstandigheden, wat meer is dan kaal citeren van formele gronden

[EHRM 09/12/2014 nr 15911/08](#)

[Geisterfer v Nederland](#)

MAASSEN V NEDERLAND

Herhalingsgevaar nimmer toegelicht

Geschokte rechtsorde een keer toegelicht

Vervolgens luidde motivering dat gronden voor voorlopige hechtenis immer aanwezig waren

Toelichting voorlopige hechtenis door openbaar ministerie kan niet in plaats treden van motivering voorlopige hechtenis door rechter

MAASSEN V NEDERLAND

Rechter behoort namelijk argumenten en belangen af te wegen en motivering te geven die door buitenstaanders kan worden gecontroleerd

Er zijn zaken waarin schending werd aangenomen, waarbij verdachte kortere voorlopige hechtenis had ondergaan dan in deze zaak

Graag circa EUR 21.500 + EUR 4.400

MAASSEN V NEDERLAND

Standpunt regering

Voorlopige hechtenis was rechtmatig

In vrijheid berechting afwachten is regel, voorlopige hechtenis is uitzondering (artikel 67a Sv)

Gronden voorlopige hechtenis in artikel 67a Sv zijn in overeenstemming met verdrag

MAASSEN V NEDERLAND

Verschijnt niet op zitting

Erkend in Stögmüller v Duitsland (1969)

Verstoort onderzoek

Erkend in Wemhoff v Duitsland (1968)

Pleegt nieuwe strafbare feiten

Erkend in Matznetter v Oostenrijk (1969)

Geschokte samenleving

Erkend in Letellier v Frankrijk (1991)

MAASSEN V NEDERLAND

Mogelijke straf was niet enige reden voorlopige hechtenis (ECLI:NL:HR:2006:AU8131)

Gronden waren 1) herhalingsgevaar en 2) geschokte rechtsorde

In rechtspraak EHRM genoemde "public order" is zelfde als in wet genoemde "legal order"

In deze zaak zou voortijdige vrijlating tot grote verontwaardiging hebben geleid

MAASSEN V NEDERLAND

Bedenk dat onderzoeksjournalist zo onder indruk was van feit, dat onderzoeksjournalist ongebruikelijke stap nam om aangifte te doen

Weliswaar zijn in beschikking opgenomen gronden bondig geformuleerd, maar er heeft in raadkamer uitvoerige discussie plaatsgevonden

Beschikking steunt onder andere op wat openbaar ministerie tijdens raadkamer naar voren heeft gebracht

MAASSEN V NEDERLAND

Uit rechtspraak EHRM over motivering rechterlijke besluiten, volgt dat mate van motivering afhankelijk is van voorliggend geval

In deze zaak was geen sprake van arbitrair besluit, waardoor motivering beperkt mocht zijn

Overigens, voorlopige hechtenis heeft slechts negen maanden geduurd

Wat kort is gezien ernst feit

MAASSEN V NEDERLAND

Gedurende die negen maanden is voorlopige hechtenis zes keer door rechters getoetst, waaruit grote betrokkenheid rechters blijkt

Verdachte had tijdens voorlopige hechtenis bovendien beschikking over dossier, wat bescherming biedt tegen arbitraire besluiten

Erkend in Van Thuil v Nederland (2004)

MAASSEN V NEDERLAND

Standpunt College Rechten Mens (te Utrecht)

College refereert aan studies uit 2010 en 2012 waarbij rechters worden geïnterviewd

Rechters leggen verband tussen ernst feit en publieke verontwaardiging

In 27% zaken met voorlopige hechtenis wordt uiteindelijk geen gevangenisstraf opgelegd

MAASSEN V NEDERLAND

In 24% zaken met voorlopige hechtenis is gevangenisstraf gelijk of korter dan voorlopige hechtenis

Rechters beamen dat duur voorlopige hechtenis voorname factor is bij bepaling gevangenisstraf

In zaken met voorlopige hechtenis neigen rechters tot "verlenging, tenzij" in plaats van benadering van "ultimum remedium"

MAASSEN V NEDERLAND

College neemt waar dat motivering voorlopige hechtenis zich gewoonlijk beperkt tot standaardzinnen met weinig details over zaak

College wijdt gang van zaken aan hoge werkdruk, waarbij soms meer dan 25 zaken per sessie worden afgedaan

College besluit dat gang van zaken aandacht heeft van alle betrokkenen en er pilots zijn om tot betere motivering van voorlopige hechtenis te komen

MAASSEN V NEDERLAND

EHRM over uitgangspunten

Artikel 5 lid 1 noemt gevallen

Artikel 5 lid 3 geeft procedurele waarborgen, waaronder regel dat voorlopige hechtenis redelijke termijn niet te buiten mag gaan

Redelijke verdenking is vereiste sine qua non

MAASSEN V NEDERLAND

Echter, na verloop van tijd kan niet enkel met redelijke verdenking worden volstaan

Andere vereisten zijn dan nodig, welke andere vereisten relevant en toereikend moeten zijn

Op autoriteiten rust plicht om voorlopige hechtenis, hoe kort ook, te rechtvaardigen

MAASSEN V NEDERLAND

Rechtvaardiging kan bestaan uit:

Vluchtgevaar

Collusiegevaar

Herhalingsgevaar

Maatschappelijke onrust

Bescherming verdachte

Vraag of voorlopige hechtenis redelijke termijn te buiten gaat, kan niet abstract worden beantwoord

MAASSEN V NEDERLAND

In *Lisovskij v Litouwen* werd geen schending aangenomen, bij voorarrest van vier jaar

In dit voorbeeld werd voorlopige hechtenis doorlopend getoetst, was die gebaseerd op relevante gronden toegespitst op feiten zaak

Verdenking betrokkenheid bij criminele organisatie in drugs en wapens te Vilnius

MAASSEN V NEDERLAND

In Sinkova v Oekraïne werd wel schending aangenomen, bij voorarrest van drie maanden

In dit voorbeeld werd voortzegging voorlopige hechtenis op eerste besluit gebaseerd, zonder dat ingegaan werd op nieuwe details

19-jarige studente bakt eitje op vlam van monument voor onbekende soldaat te Kiev

MAASSEN V NEDERLAND

Denkbaar is dat er gevallen zijn waarbij er genoegzame gronden zijn voor voorlopige hechtenis, maar dat die niet zijn aangenomen

Vinden, aannemen en noemen gronden is geen taak voor EHRM, maar voor autoriteiten en EHRM gaat die dus niet aanvullen

MAASSEN V NEDERLAND

EHRM over zaak

Redelijke verdenking wordt niet betwist

In zaak werden gronden genoemd

Herhalingsgevaar

Beïnvloeding getuige(n)

Beïnvloeding medeverdachte(n)

12-jaar feit en geschokte rechtsorde

MAASSEN V NEDERLAND

EHRM beaamt dat "legal order" zelfde is als "public order"

Maatschappelijke onrust wordt erkend als grond voor voorlopige hechtenis

Echter, voor zover gebaseerd op feiten en maatschappelijke onrust daadwerkelijk actueel is

Maatschappelijke onrust kan niet enkel worden gebaseerd op ernst feit

MAASSEN V NEDERLAND

Artikel 5 lid 3 laat geen voorlopige hechtenis toe zonder grond

Hoe langer voorlopige hechtenis duurt, hoe hogere eisen aan grond worden gesteld

Aanvankelijk was in deze zaak maatschappelijke onrust op meer gebaseerd dan ernst feit

Zo werd gewezen op jeugdige leeftijd slachtoffer en grote aandacht in media

MAASSEN V NEDERLAND

Echter, latere beschikkingen geven niet aan waarop maatschappelijke onrust is gebaseerd

Stelling dat gedachtewisseling in raadkamer compensatie biedt voor beperkte motivering van beschikking, wordt verworpen

In raadkamer wisselen partijen van gedachte, wat iets anders is dan overwegingen die rechter aan beschikking ten grondslag legt

MAASSEN V NEDERLAND

In artikel 24 lid 1 en 78 lid 2 Sv schrijven bovendien voor dat beschikkingen gemotiveerd moeten zijn

Hoewel relevant, waren gronden niet toereikend voor voortduren voorlopige hechtenis

Schending artikel 5 lid 3, daar autoriteiten voorlopige hechtenis dienen te rechtvaardigen

MAASSEN V NEDERLAND

EHRM over schadevergoeding

Maassen vordert $269 \times \text{EUR } 80 = \text{EUR } 21.520$
overeenkomstig LOVS-afspraken

Regering meent dat zelfs bij schending artikel 5 lid 3 voorlopige hechtenis rechtmatig blijft

Op straf is bovendien voorlopige hechtenis in mindering gebracht, waardoor geen schade resteert

MAASSEN V NEDERLAND

EHRM ziet in deze zaak geen materiële schade, maar wel immateriële schade, zoals angst en frustratie wegens schending artikel 5 lid 3

EUR 1.600 voor Maassen

Advocaat Maassen claimt aanvankelijk EUR 4.440
Regering voert geen verweer

MAASSEN V NEDERLAND

Advocaat Maassen laat later weten op basis van toevoeging te hebben geprocedeerd

EHRM kent geen advocaatkosten toe, want advocaatkosten worden alleen vergoed, wanneer die daadwerkelijk zijn gemaakt

BUZADJI V MOLDAVIË

EHRM 05/07/2016 nr 23755/07

Buzadji v Moldavië

Directeur Petru Buzadji

Van medio 2006 tot medio 2011

Waar haalt Moldavië zijn gas vandaan?

Topografisch en juridisch?

BUZADJI V MOLDAVIË

Publieke producent te Kazachstan

Private rechtspersoon gelieerd aan eerste zoon

Private rechtspersoon gelieerd aan tweede zoon

Publieke energiemaatschappij Buzadji

Private afnemers te Moldavië

BUZADJI V MOLDAVIË

Buzadji wordt uitgenodigd voor verhoor

Kazachstan eist vooruitbetaling

Kazachstan eist minimale afname

Zonen niet gelieerd aan tussenpersonen

Kosten behandeling, certificering en transport

Andere energiemaatschappijen werken ook zo

Buzadji wil volledig meewerken aan onderzoek

En er verstrijken tien maanden...

BUZADJI V MOLDAVIË

Arrestatie en doorzoeking woning

Diverse raadkamers en diverse beroepen

Arrestatie, verhoren en heenzending zonen

Rechtbank gelast schorsing onder huisarrest

Hof vernietigd oordeel rechtbank

Rechtbank gelast weer schorsing onder huisarrest

Vrijspraak voor twaalf van dertien feiten

Voor gasfles zonder accijnszegel in woning?

BUZADJI V MOLDAVIË

Redenen voorlopige hechtenis

Redelijke verdenking

Ernst feiten

Vluchtgevaar

Collusiegevaar

Zaak gaat van Kleine Kamer naar Grote Kamer

BUZADJI V MOLDAVIË

Regering betoogt niet-ontvankelijkheid

Tegen schorsing door rechtbank, had Buzadji hoger beroep kunnen instellen bij hof

Buzadji verzocht bij rechtbank om schorsing en rechtbank wees dit verzoek toe

Er bestaat wezenlijk verschil tussen voorlopige hechtenis en huisarrest

BUZADJI V MOLDAVIË

EHRM over ontvankelijkheid

Inderdaad, alle nationale rechtsmiddelen moeten zijn aangewend

Echter, betoog niet-ontvankelijkheid had ook bij Kleine Kamer gevoerd kunnen worden

Betoog tot niet-ontvankelijkheid wordt daarom door Grote Kamer niet-ontvankelijk verklaard

BUZADJI V MOLDAVIË

Stellingen dat Buzadji geen slachtoffer is en er verschil bestaat tussen voorlopige hechtenis en huis-arrest, zijn nauw verweven met klacht

Zo nauw dat die stellingen geen zelfstandige grond voor niet-ontvankelijkheid opleveren

Standpunt Buzadji
Standpunt regering
Uitgangspunten

BUZADJI V MOLDAVIË

EHRM over slachtoffer

Recht op vrijheid is in democratische samenleving te belangrijk om afstand van te kunnen doen

Voorlopige hechtenis kan schending artikel 5 opleveren, zelfs ingeval iemand daarmee instemt

In deze zaak had verdachte met zodanige dwang te maken, dat van verdachte niet verwacht kon worden dat beroep tegen schorsing werd ingesteld

BUZADJI V MOLDAVIË

In deze zaak kan berusting in huisarrest evenmin worden aangemerkt als afstand van recht op schadevergoeding (artikel 5 lid 5)

BUZADJI V MOLDAVIË

EHRM over huisarrest

Beperking van bewegingsvrijheid valt niet onder artikel 5, maar onder artikel 2 vierde protocol

Echter, gradueel verschil

Kijken naar aanleiding, mate, duur en gevolgen alsmede wijze van tenuitvoerlegging

BUZADJI V MOLDAVIË

In deze zaak mocht verdachte zijn huis niet verlaten, met niemand over zaak praten en met niemand telefoneren

Voor ruim zeven maanden

Dergelijke beperking valt onder artikel 5

[ECLI:NL:GHAMS:2016:5698](#)

BUZADJI V MOLDAVIË

Huisarrest levert minder restricties op en is comfortabeler dan verblijf in penitentiaire inrichting

Nieuwe en vaak vijandige omgeving

Activiteiten en faciliteiten delen

Toezicht en disciplinaire maatregelen

Wanneer ga ik eten?

Wanneer ga ik slapen?

Wanneer activiteiten verrichten?

BUZADJI V MOLDAVIË

Nu ziet artikel 5 op mate van vrijheid en niet op verschil in comfort tussen huisarrest en voorlopige hechtenis

Stelling regering dat voor huisarrest andere gronden moeten worden gehanteerd dan voor voorlopige hechtenis wordt verworpen

Andere gronden kunnen bovendien onwerkbare situaties opleveren, die maken dat rechten verdrag niet effectief kunnen worden uitgeoefend

BUZADJI V MOLDAVIË

EHRM over zaak

Motivering voorlopige hechtenis verdachte was standaard en fictief

Er werden geen concrete feiten en omstandigheden genoemd

Vluchtgevaar werd aangenomen, maar niet uitgewerkt...

BUZADJI V MOLDAVIË

Karakter verdachte

Moraliteit verdachte

Binding met Moldavië

Bezittingen in Moldavië

Houding tijdens eerste tien maanden verdenking

Beslissingen waren niet consistent (soms wel collusiegevaar en soms geen collusiegevaar)

Autoriteiten zijn er niet in geslaagd om noodzaak voorlopige hechtenis te rechtvaardigen

BUZADJI V MOLDAVIË

EHRM over schadevergoeding

Buzadji vordert EUR 50.000

Regering voert geen verweer

EHRM kent EUR 3.000 toe

Advocaat claimt EUR 4.800

Regering voert geen verweer

EHRM kent EUR 4.800 toe

BUZADJI V MOLDAVIË

[ECLI:NL:GHAMS:2016:5698](#)

Poging doodslag door 16-jarige

2	Politiecel	210
8	Huis van bewaring	640
28	Huisarrest (EUR 40)	1.120
28	Avondklok (EUR 20)	560

Uit rechtspraak EHRM volgt dat concrete situatie uitgangspunt moet zijn bij vraag of sprake is van vrijheidsbeneming in zin van artikel 5 EVRM

BUZADJI V MOLDAVIË

Van belang is wijze van tenuitvoerlegging alsmede mate waarin betrokkene autonoom kan functioneren en mogelijkheid heeft eigen keuzes te maken

Verzoeker verbleef thuis, was in staat om naar school te gaan, te werken, om naar atletiek te gaan alsmede thuis vrienden te ontvangen

Geen vergoeding voor huisarrest en avondklok

Geen vrijspraak, maar artikel 9a Sr

BUZADJI V MOLDAVIË

[ECLI:NL:RBAMS:2017:2200](#)

Uitlevering aan Verenigde Staten
Negen gevallen ontucht minderjarige
Gedurende procedure Nederland niet verlaten

Voorwaarden schorsing zijn naar aard, duur, gevolgen en tenuitvoerlegging niet zodanig bezwaarend dat die vergelijkbaar zijn met daadwerkelijke vrijheidsbeneming in zin van artikel 5 EVRM

GEISTERFER V NEDERLAND

[EHRM 09/12/2014 nr 15911/08](#)

[Geisterfer v Nederland](#)

Kolbak-zaak (berenmuts)

Richard Geisterfer

Willem Holleeder

[ECLI:NL:RBHAA:2007:BC0704](#)

[ECLI:NL:GHAMS:2009:BJ1698](#)

[ECLI:NL:HR:2010:BN0580](#)

GEISTERFER V NEDERLAND

Taru Spronken

Gwen Jansen

Thom Dieben

R.A.A. Böcker en L. Egmond te Den Haag

Rechter en Ministerie van Buitenlandse Zaken

Geen bijzonder grote zaak...

GEISTERFER V NEDERLAND

Rechtbank: 18 maanden onvoorwaardelijk

Hof: 18 maanden, waarvan 6 voorwaardelijk

Echter, inmiddels 15 maanden gezeten

Raadkamers waaronder beroep

Schorsing (Holleeder in ziekenhuis)

Opheffing schorsing (Holleeder uit ziekenhuis)

GEISTERFER V NEDERLAND

30/01/2006 arrestatie

07/05/2007 schorsing (H. in ziekenhuis)

25/09/2007 opheffing schorsing (H. uit ziekenhuis)

04/12/2007 opheffing voorlopige hechtenis

21/12/2007 einduitspraak

Er is geen reden om schorsing te laten voortduren,
daar schorsing is gegeven om bijzondere reden

Nu bijzondere reden niet meer aanwezig is, moet
schorsing weer worden opgeheven

GEISTERFER V NEDERLAND

Naar oordeel rechtbank zijn gronden voorlopige hechtenis immer aanwezig

Rechtbank meent dat artikel 67a lid 3 Sv vooralsnog niet van toepassing is

Omstandigheid dat schorsing niet tot maatschappelijke onrust heeft geleid en verdachte zich aan voorwaarden heeft gehouden, maakt nog niet dat er geen sprake is van geschokte rechtsorde

GEISTERFER V NEDERLAND

Verzoek van 26 maart 2008
Na rechtbank, maar voor hof

Regering betoogt niet-ontvankelijkheid

Niet alle nationale rechtsmiddelen benut, want had beroep kunnen instellen tegen raadkamer

Had bij nationale rechter compensatie kunnen verzoeken voor eventuele schending

GEISTERFER V NEDERLAND

EHRM over ontvankelijkheid

Ingevolge artikel 87 Sv kan verdachte slechts een keer hoger beroep instellen en dat had verdachte een keer eerder gedaan

In deze zaak heeft effectieve vrijheidsbeneming langer geduurd dan straf, waardoor verzoek compensatie illusoir is

GEISTERFER V NEDERLAND

Geisterfer klaagt op voet van artikel 5 lid 3, maar EHRM meent dat klacht ook op voet van artikel 5 lid 1 moet worden beoordeeld

In Maassen werd anders geoordeeld

Verzoek ziet op periode na opheffing schorsing

Van eind september tot begin december

GEISTERFER V NEDERLAND

Standpunt Geisterfer

Maatschappelijke onrust wordt erkend als grond voor voorlopige hechtenis, voor zover maatschappelijke onrust daadwerkelijk actueel is

Gedurende vier maanden dat Geisterfer was geschorst, is niet uit concrete feiten of omstandigheden van maatschappelijke onrust gebleken

Aangevoerde grond bestond dus niet

GEISTERFER V NEDERLAND

Standpunt regering

Geisterfer werd verdacht van lidmaatschap van criminele organisatie die opereert in grijs gebied van legale bovenwereld en illegale onderwereld

Geisterfer wist dat schorsing was verleend uitsluitend om humanitaire redenen die samenhangen met gezondheid medeverdachte Holleeder

GEISTERFER V NEDERLAND

EHRM over zaak

Recht op vrijheid en veiligheid is van grote betekenis in democratische samenleving

Op recht op vrijheid wordt gelimiteerd aantal uitzonderingen toegestaan

Uitzonderingen moeten in overeenstemming zijn met verdrag en beperkt worden uitgelegd

GEISTERFER V NEDERLAND

Maatschappelijke onrust kan grond tot beperking zijn, maar in uitzonderlijke omstandigheden, die feitelijk en actueel moeten zijn

Grond maatschappelijke onrust is niet bestemd om voorschot te nemen op mogelijke straf

In deze zaak ernst feit van zo grote betekenis bevonden, dat geen rekening meer werd gehouden met mogelijkheden van voorwaardelijke vrijlating

GEISTERFER V NEDERLAND

EHRM over schadevergoeding

Giesterfer vordert EUR 5.440

Regering voert geen verweer

EHRM kent EUR 5.440 toe

Circa 68 dagen

Advocaat claimt EUR 94

Regering voert geen verweer

EHRM kent EUR 94 toe

GEISTERFER V NEDERLAND

Artikel 5 - Recht op vrijheid en veiligheid

1 Niemand mag zijn vrijheid worden ontnomen,
behalve in navolgende gevallen

a veroordeeld tot gevangenisstraf

b

c verdenking strafbaar feit

d

e

f

GEISTERFER V NEDERLAND

[ECLI:NL:GHAMS:2015:5778](#)

Einduitspraak door rechtbank, waartegen hoger beroep is ingesteld bij hof

Dit geval valt niet onder artikel 5 lid 1 sub c

Dit geval valt onder artikel 5 lid 1 sub a

Artikel 5 lid 1 onder a zou geen onherroepelijke einduitspraak vereisen

GEISTERFER V NEDERLAND

[ECLI:NL:RBGEL:2017:2038](#)

Met mes steken in drukke dancing
Afstudeerfeestje te Nijmegen

Zes jaar gevangenisstraf
Opheffing schorsing

Veroordeling tot gevangenisstraf, biedt volgens artikel 5 lid 1 sub a, voldoende grondslag tot vrijheidsbeneming ook als veroordeling nog niet onherroepelijk is

GEISTERFER V NEDERLAND

[ECLI:NL:OGEAM:2019:50](#)

Poging doodslag te Sint-Maarten
Steekincident in bar

Vijf jaar gevangenisstraf
Geen opheffing schorsing

Rechtsorde was ernstig geschokt, maar hervatting voorlopige hechtenis is niet geboden, daar schorsing meer dan jaar heeft geduurd en omstandigheden niet zijn gewijzigd

GEISTERFER V NEDERLAND

Gevallen artikel 5 lid 1 zijn limitatief

Uitzonderingen op regel beperkt uitleggen, anders verliest recht aan betekenis

Waarom zou wetgever toetsing hof vereisen, althans mogelijk maken?

Hof heeft eigen functie met bijbehorende bevoegdheden!

HASSELBANK V NEDERLAND

[EHRM 09/02/2021 nr 73329/16](#)

[Hasselbank v Nederland](#)

Reisinger v Koopman
Jaartje ouder en wijzer

Vrijheidsberoving, gijzeling en afpersing
Vordering op X en Y van EUR 50.000

Speelt te Rotterdam of omgeving
Uitspraak rechtbank niet gepubliceerd

HASSELBANK V NEDERLAND

Raadkamers

Pro-forma zitting

Getuigenverhoor X en Y

Dag na getuigenverhoor verzoek opheffing

Rechtbank verwijst naar openbaar ministerie

Over drie weken zittingsruimte

Advocaat protesteert bij Robine de Lange

Robine de Lange biedt weken later excuus aan

HASSELBANK V NEDERLAND

13/07/2016 verzoek opheffing

04/08/2016 behandeling rechtbank

01/09/2016 behandeling hoger beroep hof

01/09/2016 inhoudelijke zitting rechtbank

02/09/2016 opheffing door rechtbank

14/09/2016 feitelijke opheffing

HASSELBANK V NEDERLAND

Vrijspraak

Advocaat: EUR 14.780 ex artikel 533 Sv

Officier: halvering wegens proceshouding

Rechtbank: EUR 8.500 met halvering en verdubbeling (voor periode van 2 tot 15 september 2016)

HASSELBANK V NEDERLAND

Schending artikel 5 lid 1, 3 en 4!

- 1 Niemand mag zijn vrijheid worden ontnomen, behalve in navolgende gevallen
- 3 Onverwijld voor rechter, berechting binnen redelijke termijn of invrijheidstelling
- 4 Spoedige voorziening in andere gevallen

HASSELBANK V NEDERLAND

EHRM over ontvankelijkheid

Over periode van 2 tot 15 september 2016 is Hasselbank niet-ontvankelijk

Rechtbank heeft erkend dat vrijheidsbeneming over die periode niet rechtmatig was

Rechtbank heeft over die periode ambtshalve extra schadevergoeding toegekend

HASSELBANK V NEDERLAND

EHRM over motivering

Motivering voorlopige hechtenis verdachte was standaard en fictief

Er werden geen concrete feiten en omstandigheden genoemd

Hoewel relevant, waren gronden niet toereikend voor voortduren voorlopige hechtenis

Schending artikel 5 lid 3

HASSELBANK V NEDERLAND

EHRM over spoedig

Tussen verzoek opheffing en behandeling verzoek
zaten 22 dagen

Tussen beroep opheffing en behandeling beroep
zaten zelfs 26 dagen!

Nu president excuus heeft aangeboden geen re-
den voor nadere overweging

Schending artikel 5 lid 4

HASSELBANK V NEDERLAND

EHRM over schadevergoeding

Voor schending artikel 5 lid 3 en 4 over periode van 31 maart tot 2 september 2016

Hasselbank vordert EUR 14.780

EHRM kent EUR 1.300 toe

Advocaat claimt EUR 196

EHRM kent EUR 196 toe

DITJES, DATJES EN CENTJES

[ECLI:NL:GHSGR:2010:BN4694](#)

Tenuitvoerlegging onherroepelijke gevangenisstraf (artikel 5 lid 1 sub a) oud feit gaat voor op voorlopige hechtenis nieuw feit (artikel 5 lid 1 sub a)

Niemand mag in voorlopige hechtenis worden gehouden, wanneer met minder vergaand middel gelijkwaardig resultaat kan worden bereikt

Minst bezwarend voor verdachte

DITJES, DATJES EN CENTJES

Naar verdachte of rechter(s)?

Non-verbale communicatie

Onmiddellijkheidsbeginsel

Reistijd

DITJES, DATJES EN CENTJES

Voorzitter: verdachte komt niet voor in vip

Openbaar ministerie: uit andere hoofde?

Advocaat: verneem graag titel!

Dadelijke uitvoerbaarheid?

DITJES, DATJES EN CENTJES

Artikel 16 Bvr (versie 2.11 per 1 december 2020)

- 1 Indien in eerste aanleg of hoger beroep over gevangenhouding of gevangenneming wordt geoordeeld, dan verhoging met twee punten
- 2 Bij verlenging gevangenhouding, als in eerste lid bedoeld, dan eenmalig verhoging met een punt

Habeas corpus-toets (2 + 1 punt)

DITJES, DATJES EN CENTJES

Super-snelrecht

Binnen termijn inverzekeringstelling

S042 + 2 punten (+ piketformulier rechtmatigheid)

Snelrecht

Binnen termijn bewaring

S040 + 2 punten

Raadkamer + Raadkamer + Raadkamer

2 punten + 1 punt + 0 punten

DITJES, DATJES EN CENTJES

Raadkamer + Beroep

2 punten + 1 punt

Raadkamer + Pro-forma

2 punten + 1 punt

Raadkamer + Beroep + Pro-forma

2 punten + 1 punt + 0 punten

Hoger beroep na eindspraak rechtbank

2 punten + 1 punt + 0 punten

DITJES, DATJES EN CENTJES

Separaat verzoek opheffing en/of schorsing

Geen centjes, want valt onder forfait

Samenhangende zaken met een verdachte

Bovenstaande toeslagen eenmaal

Samenhangende zaken met meer verdachten

Bovenstaande toeslagen per verdachte

Maassen, Hasselbaink en Zohlandt

Alle drie van Justus Reisinger te Utrecht?

DITJES, DATJES EN CENTJES

EHRM 09/02/2021 nr 69491/16

Zohlandt v Nederland

Anton Smetsers te Nijmegen

Beëdigd op 28 januari 2011

IJzer Advocaten

Poging zware mishandeling

Wet Wapens en Munitie

Omgeving Uden

10 maanden onder aftrek

VOORLOPIGE HECHTENIS

Tekenen voor vertrek

Evaluatie graag in brievenbakje

Bewijs van deelname per mail

Factuur per mail